

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG VE ULUSLARARASI SERMAYE

29 Haziran 2021

Yıldırım Koç

Türkiye'nin en önemli sermaye gruplarından biri, Hacı Ömer Sabancı Holding'dir. Sabancı Grubu'nun da uluslararası sermaye ile yakın ilişkileri vardır.

Türkiye'deki sermayedarların uluslararası sermaye ile ilişkileri incelendiğinde, yalnızca Türkiye'de kurulan ortaklıklara bakmak yetmez. Bu şirketlerin ülkemiz dışındaki yatırımları da incelenmelidir. Ayrıca, uluslararası sermaye şirketleri için Türkiye'de fason üretim yapan yerli sermayeli şirketler de vardır. Bunların yanı sıra, uluslararası sermayenin adını kullanarak Türkiye'de işyeri açanlar, bu şirketlerden "know-how" alanlar, bu şirketlerden veya onlar aracılığıyla uluslararası piyasalardan kredi temin edenler, bu şirketlerle ihracat ve ithalat ilişkisi içinde bulunanlar da uluslararası sermaye ile yakın bir ilişki içindedir. Ancak gerek Koç Holding, Yıldız Holding (Ülker Grubu) ve Doğuş Holding yazılarında, gerek de Sabancı Holding'e ilişkin bu yazıda yalnızca doğrudan Türkiye'deki ortaklıklar ele alınmaktadır. Bu bilgiler, ele alınmayan diğer konulardaki işbirlikleri çerçevesinde değerlendirilmelidir.

Sabancı Topluluğu 2020 yılında 104 milyar lira "kombine satış geliri elde etmiş ve konsolide net kârı 4,8 milyar TL olarak gerçekleştirmiştir."

"Sabancı Holding'in en büyük hissedar grubunu Sabancı Ailesi oluşturmaktadır. Sabancı Holding hisselerinin fiili dolaşım oranı 2020 yıl sonu itibarıyla %48,5 seviyesindedir."

Sabancı Holding'in bir yayınında şu bilgiler yer alıyor:

"Sabancı Holding'in uluslararası iş ortakları arasında konularında dünyanın önde gelen isimleri; Ageas, Aviva, Bridgestone, Carrefour, E.ON, Heidelberg Cement, Marubeni, Skoda ve Philip Morris yer almaktadır."

CARREFOUR İLE İLİŞKİLER

"Sabancı Holding ve Carrefour Grup iştiraki CarrefourSA, 1996 yılından bu yana Türkiye organize gıda perakende sektörünün öncü markası olarak faaliyet göstermektedir."

"CarrefourSA'da 1999'dan 2013 yılına kadar geçen süreçte organik ve inorganik büyüme adımlarına imza atılmıştır. Yönetimin 2013 yılında Sabancı Holding'e devrolmasıyla Türkiye organize perakende sektöründe yeni bir strateji izlenmeye başlanmıştır. CarrefourSA, 2014 yılında müşterileri adına 'Ne Lazımsa' diyerek insan kaynakları, teknolojik altyapı, market konsepti gibi birçok alanda yatırım yapmıştır. 2015 yılında gerçekleştirdiği satınalma hamleleriyle CarrefourSA, büyümesini sürdürmüştür."

CarrefourSA günümüzde 52 ilde, 11.032 işçiyle 30 hipermarket, 289 süpermarket, 28 gurme, 228 mini ve 24 bayilik market ile faaliyettedir. Şirketin yüzde 57,12 hissesi Sabancı Holding'e aittir.

BRİSA BRIDGESTONE SABANCI LASTİK SAN. VE TİC. A.Ş.

“Türkiye lastik endüstrisinin lideri olan şirketimizin temelleri, Sabancı Holding ve ortaklarının Girişimiyle 1974 yılında Lassa markamızla atıldı. Brisa'nın kuruluşu ile Lassa ve Bridgestone Markalarının yolculuğunun başlaması ise 1988 yılında Sabancı Holding ve dünya lastik sektörü lideri Bridgestone Corporation ortaklığına dayanıyor.”

“1975: BF Goodrich ile ‘Mümessillik’ anlaşması imzalanıyor ve LİSA Lastik İthalat ve Satış A.Ş. ile aynı markanın ithalatına başlanıyor.”

“1988: Bridgestone Corporation ile Sabancı Holding arasında gerçekleştirilen hisseli ortaklık anlaşması sonucunda şirketin adı Brisa Bridgestone Sabancı Lastik Sanayi ve Ticaret A.Ş. olarak değişiyor.”

3122 işçinin çalıştığı Brisa Şirketi'nde Sabancı Holding'in payı yüzde 43,6. Bridgestone'un hissesi de yüzde 43,63.

AKÇANSA, PHILIP MORRIS, AKSİGORTA

Akçansa Çimento San. ve Tic.A.Ş. 1967 yılında ve daha sonra kurulan bazı çimento tesislerinin birleşmesiyle oluştu. 1996 yılında da Sabancı Holding'in şirketiyle Almanya merkezli Heidelbergcement Şirketi Akçansa'da ortak oldu. Heidelbergcement'in payı yüzde 39,72, Sabancı Holding'in payı yüzde 39,7.

Philip Morris International (PMSA) “1994 yılında Philip Morris'in yüzde 75 ve Sabancı Holding'in yüzde 25 ortaklığıyla kurulmuş olup Philip Morris sigara markalarının ülke çapındaki dağıtım ve satışını gerçekleştirmektedir. Şirket'in dağıtım ağı, 81 ilde yaklaşık 143.000 satış noktasına ulaşmaktadır. PMSA, distribütör satış ekipleriyle birlikte 1.900 civarındaki satış kadrosuyla Türkiye'nin en büyük satış örgütlerinden birine sahiptir.”

Sabancı Holding, 2011 yılında Aksigorta'da bulunan hisselerinin yüzde 50'sini 220 milyon 29 bin dolar bedelle Ageas Insurance International N.V.'ye devretmek için anlaşma imzaladı. (Anadolu Ajansı 18.02.2011)

ENERJİSA, ÖZELLEŞTİRME VE YABANCI ORTAKLIK

“**1996.** Enerjisa'nın kuruluşu. **2006.** Sabancı Holding bünyesinde Enerji Grup Başkanlığı'nın kurulması. **2007.** Sabancı Holding-Verbund ortaklığının gerçekleştirilmesi. **2008.** Başkent EDAŞ'ın yüzde 100 hisselerinin blok satışı yöntemiyle gerçekleşen özelleştirme ihalesinin kazanılması. **2009.** Başkent EDAŞ hisselerinin Enerjisa Elektrik Dağıtım A.Ş.'ye devrinin gerçekleşmesi. **2011.** Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin marka dönüşümünü tamamlayarak faaliyetlerini Enerjisa Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş. adıyla sürdürmeye başlaması. Enerjisa Enerji A.Ş. kuruluşu. **2012.** Verbund'un Enerjisa'daki %50 hissesini E.ON'a devretmek üzere anlaşma sağlaması ile birlikte, Sabancı Holding ve E.ON ile ortaklık sözleşmesi imzalanması. **2013.** Sabancı Holding-E.ON ortaklığının gerçekleştirilmesi. Toroslar EDAŞ ve AYEDAŞ ihalelerinin kazanılması. **2017.** Dağıtım ve Satış faaliyetlerinin “Enerjisa Enerji A.Ş”, Üretim ve Ticaret faaliyetlerinin ise “Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş.” şirketleri çatısı altında yönetilmeye başlanması.”

“10 binden fazla çalışanımız ile, üç faaliyet bölgesinde yer alan 14 ilde 10.1 milyona yakın müşteriye ulaşıyor, 21,5 milyon kullanıcıya hizmet sağlıyoruz.”

TEMSA

Merkezi Japonya'da bulunan Marubeni Corporation'ın Sabancı Holding'in Temsa İş Makinaları İmalat Pazarlama ve Satış A.Ş.'nde hissesi bulunmaktadır.

“Çek Cumhuriyeti merkezli Skoda Transportation’ın sahibi PPF Group ile yapılan ortaklık ile, Temsa Ulaşım Araçları 2020’nin son iki ayında Topluluğa yeniden katıldı.”

“Sabancı Holding’in iştiraki Exsa Export Sanayi Mamulleri Satış ve Araştırma A.Ş. ile PPF Group iştiraki PPF IndustryCo. B.V. (PPF) arasında atılan imzalarla birlikte, 50 yılı aşkın süredir Türk sanayisine hizmet veren TEMSA, yeni ortaklık yapısıyla yeniden Türkiye ekonomisine kazandırılmış oldu.”

Görüldüğü gibi, yalnızca Türkiye’deki ortak yatırımlar ele alınsa bile, Sabancı Holding’in uluslararası sermaye ile yakın ilişkileri bulunmaktadır.